

Buro Maerlant
Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening

BM-NOTITIE 2014

Schijndel Vicaris Aertsweg

Ecologische quickscan in het kader van de Flora- en faunawet

J. van Suijlekom, 8 september 2014

Inhoud

	Blz
1 Inleiding	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Methode / doel	3
1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen	3
2 Wet- en regelgeving	4
2.1 Flora- en faunawet	4
2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)	4
2.3 Gebiedsbescherming in het kader van de EHS en natura 2000	6
3 Resultaten van het veldonderzoek	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting	7
4 Conclusies en aanbevelingen	9
Conclusies	9
Aanbevelingen	9
Literatuur	10

Impressie van het
plangebied.
Foto's: Buro Maerlant
25-08-2014

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Op verzoek van Wintraecken advies heeft Buro Maerlant een ecologische quickscan uitgevoerd op de locatie Schijndel Vicaris Aertsweg in de gelijknamige gemeente. Het veldonderzoek werd uitgevoerd op 25 augustus 2014. Aanleiding van het onderzoek is de voorgenomen herinrichting van het plangebied voor de bouw van sociale woningen. De huidige bebouwing wordt voor dit doel gesloopt.

1.2 Methode / doel

De ecologische quickscan bestaat uit een gerichte veldinspectie naar de eventuele aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Tijdens een éénmalig veldonderzoek is het plangebied zelf en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van diersporen zoals uitwerpselen, krap- en graafsporen, en is de vegetatie bekeken. Tevens zijn waarnemingen van aanwezige diersoorten gedaan. Op basis van *expert-judgement* is een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten. Dit is afgewogen tegen de toekomstige ontwikkelingen. Doel van het onderzoek is een goed onderbouwde inschatting te geven, zodat kan worden gehandeld conform de Flora- en faunawet. *Na uitvoer van het eerste veldonderzoek bleek het op basis van geschiktheid noodzakelijk nader onderzoek naar vleermuizen uit te voeren. De resultaten van een eerste bezoek zijn toegevoegd aan dit rapport.*

1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen

Het plangebied Vicaris Aertsweg ligt binnen de bebouwde kom van Schijndel, in de gelijknamige gemeente en omvat rijtjeswoningen met bijbehorende tuinen en een braakliggend perceel. Men is voornemens het plangebied te ontwikkelen voor

Figuur 1
Globale begrenzing van het plangebied (rood).
Bron ondergrond: Google Earth.

sociale woningen. Voor dit doel wordt de bebouwing gesloopt (figuur 1).

2 Wet- en regelgeving

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op de bescherming van in het wild voorkomende plant- en diersoorten. Deze bescherming heeft als doel het voortbestaan van soorten (géén individuen) te waarborgen. Het veroorzaken van schade aan planten en dieren is in principe verboden, tenzij men hier uitdrukkelijke toestemming voor heeft (nee, tenzij principe). De verbodsbepalingen gelden voor circa 500 plant- en diersoorten.

Verbodsbepalingen

De volgende verbodsbepalingen (tabel 1) in de Flora - en faunawet zijn voor dit onderzoek relevant:

Artikel	Verbodsbepaling
8	Het verbod om planten behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	Het verbod om dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	Het verbod om dieren opzettelijk te verontrusten.
11	Het verbod om nesten, holen, of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	Het verbod om eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
13	Het verbod planten, producten van planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot beschermde inheems of uitheemse dier- of plantensoorten te vervoeren, ten vervoer aan te bieden of af te leveren.

Tabel 1
Beknopte weergave verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 13 uit de Flora- en Faunawet

Zorgplicht

In artikel 2 van de Flora- en faunawet wordt verwacht, dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor alle (dus ook niet beschermde) planten en dieren en de leefomgeving. Het kan worden gezien als een fatsoenseis.

2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)

In 2005 heeft de minister van LNV door middel van een AMvB de regels vereenvoudigd door wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig behoud of beheer geldt in een aantal gevallen een vrijstelling op de verbodsbepalingen. De zorgplicht blijft echter van kracht. Er zijn drie categorieën of tabellen van beschermde soorten opgesteld (zie tabel 2).

Tabel 2
Beschermings-
regimes 1 t/m
3 AMvB artikel
75 van de Flo-
ra- en faun-
awet

Categorie	Omschrijving
1	In deze categorie zijn algemeen voorkomende beschermde soorten opgenomen. Bij ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling van artikel 8 t/m 12. Dit is zonder verdere eisen (lichte toets). Voor andere activiteiten dient een ontheffing te worden aangevraagd.
2	Hier onder vallen minder algemene, niet bedreigde soorten. Indien men werkt volgens een goedgekeurde gedragscode is geen ontheffing nodig. In de andere gevallen is een ontheffing nodig. Voor het verkrijgen van een ontheffing dient men aan te tonen, dat er geen inbreuk wordt gedaan op de gunstige instandhouding van de soort.
3	Tabel 3-soorten zijn strikt beschermd. Dit zijn soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bedreigde soorten die bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen. Alle vogelsoorten vallen hier ook onder. Voor broedende vogels wordt in principe nooit ontheffing verleend, omdat werkzaamheden buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd. Voor ruimtelijke ontwikkeling is een ontheffing nodig. Deze wordt alleen verkregen als wordt aangetoond, dat geen alternatieven voor handen zijn en wezenlijk negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Van de initiatiefnemer wordt gevraagd schade zoveel mogelijk te beperken(mitigatie) en dienen veelal alternatieven te worden geboden(compensatie). Door een effectbeoordeling via een uitgebreide toets en een compensatieplan kan onder voorwaarden een ontheffing worden verkregen. Indien sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik dient men te werken met een goedgekeurde gedragscode. Indien men deze niet zelf op heeft gesteld, is het mogelijk gebruik te maken van reeds bestaande gedragscodes. Als geen gedragscode voor handen is dient een ontheffing te worden aangevraagd. Voor overige activiteiten is altijd een ontheffing nodig, waarbij bovengenoemde criteria gelden.

Indien alleen tabel-1 soorten worden aangetroffen volstaat voor ruimtelijke ontwikkeling een quickscan (lichte toets). Wanneer tabel 2 of 3- soorten worden

aangetroffen of worden verwacht kan afhankelijk van toekomstige ingrepen en de soort aanvullende toetsing nodig zijn (uitgebreide toets). Doorgaans is daarvoor intensiever onderzoek nodig in het geschikte jaargetijde.

Peraugustus 2009 is de beoordeling Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen door de Dienst Regelingen gewijzigd, waardoor bij **aantoonbaar** voldoende mitigatie en compensatie voor strikt beschermde soorten niet altijd meer een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Ontheffingen voor Habitatrichtlijnsoorten worden vrijwel niet meer verleend. Nesten van vogels zijn doorgaans alleen beschermd tijdens het broedseizoen. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn nesten ook buiten het broedseizoen en dus jaarrond beschermd (zie tabel 3).

Tabel 3
Beschermingscat-
egorieën nesten,
waarvan de ver-
bodsbepalingen van
artikel 11 van de
Flora- en faunawet
jaarrond (1 t/m
4) of tijdens het
broedseizoen (cate-
gorie 5) gelden

Categorie	Omschrijving
Jaarrond beschermde nesten	
1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Niet jaarrond beschermde nesten	
Let op: onderbouwing en eventueel nader onderzoek echter gewenst	
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: boerenzwaluw, ekster, groene specht en spreeuw).

Van alle categorieën vogels in hierboven genoemde tabel is het belangrijk aan- of afwezigheid van nesten / territoria aan te tonen. Via een omgevingscheck en eventueel nader onderzoek is dit mogelijk.

Op basis van een vrij recente uitspraak door de Raad van State (11 juli 2012) worden ontheffings- aanvragen voor Habitatrichtlijnsoorten en vogels strenger beoordeeld. Ontheffing (voor een ruimtelijke ingreep) wordt slechts verleend indien sprake is van een belang in het kader van de Habitatrichtlijn en / of de Vogelrichtlijn. Per eind september 2013 is het ontheffingsbeleid formeel gewijzigd en is de positieve afwijzing waarschijnlijk definitief van de baan. Hiervoor in de plaats zijn zogenaamde Soortenstandaards ontwikkeld. Indien conform de soortenstandaards kan worden gewerkt is geen ontheffing meer nodig.

2.3 Gebiedsbescherming in het kader van de EHS en Natura 2000

Het plangebied ligt op relatief grote afstand van beschermde gebieden (EHS en Natura 2000), allen (EHS) gelegen buiten de bebouwde kom van Schijndel en/ of buiten een straal van ruim 10 km (Natura 2000-gebieden). Door deze grote afstand en de beperkte aard van de ingrepen, zijn effecten op beschermde gebieden op voorhand uit te sluiten. Gebiedsbescherming en effecten door externe werking zijn niet aan de orde.

3 Resultaten van het veldonderzoek

3.1 Algemeen

Het veldonderzoek werd uitgevoerd op 25 juni 2014 door J. van Suijlekom.

Ecotopen

De volgende ecotopen zijn aangetroffen:

- » Bebouwing, opgetrokken uit baksteen met een pannendak. Muren waren voorzien van spouwmuren.
- » Tuinen met bijbehorende beplantingen, allen relatief jong (bomen);
- » Braakliggend perceel met algemene kruiden en grassen, deels verruigd met Canadse fijnstraal, late guldenroede en teunisbloem;
- » Verhardingen.

3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting

Planten

Er werden geen door de Flora- en faunawet beschermde plantensoorten aangetroffen. Dit zijn kritische soorten waarvoor geschikte habitat ontbrak.

Zoogdieren algemeen

Tijdens het veldbezoek werden op de mol na, geen sporen aangetroffen van in het wild levende zoogdieren. Het plangebied heeft door de ligging midden in de bebouwde kom weinig voor strikter bescherm-

de grondgebonden zoogdieren te bieden. De aanwezigheid van strikter beschermde zoogdieren in het plangebied kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vleermuizen

De te slopen bebouwing als de te behouden bebouwing is beoordeeld als toegankelijk en geschikt voor gebouwbewonende soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en mogelijk laatvlieger. De bebouwing kan functie hebben als zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf en eventueel winterverblijf. Nader onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van vleermuizen aan te tonen.

Dit nader onderzoek wordt vanaf dit seizoen (najaar 2014) conform het advies uitgevoerd. Tijdens een eerste nachtronde maandag 1 september op dinsdag 2 september is een paatrerritorium vastgesteld van gewone dwergvleermuis in het plangebied. Het paarverblijf is waarschijnlijk in het plangebied zelf aanwezig.

Vogels

Het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels van tuinen als merel, vink, zanglijster heggemus, winterkoning, en Turkse tortel. Tevens is de bebouwing beoordeeld als geschikt voor de huismus. De huismus is een jaarrond beschermde soort. Nader onderzoek is nodig om de aan-of afwezigheid van de huismus vast te stellen. Binnen de plannen zijn voldoende mogelijkheden de huismus (indien aanwezig) ook in de nieuwe situatie mogelijkheden te bieden. Negatieve effecten zijn door te werken conform de soortenstandaard huismus niet aan de orde.

Voor overige jaarrond beschermde gebouwbewonende soorten als gierzwaluw of uilen is de te slopen bebouwing beoordeeld als ongeschikt.

Door de werkzaamheden af te stemmen op het broedseizoen zijn effecten op broedende vogels in het plangebied zelf en de omgeving volledig uit te sluiten.

Amfibieën

Het plangebied is door de ligging midden in de bebouwde kom en het ontbreken van open water op voorhand ongeschikt leefgebied voor strikter beschermde soorten. Gewone pad en bruine kikker kunnen het plangebied als landbiotoop gebruiken. Dit betreft uiterst algemene soorten uit tabel 1 van de Flora- en faunawet. Door vegetaties voorafgaand aan de werkzaamheden kort te maaien, kunnen individuen worden gespaard.

Overige soortgroepen

Voor de overige door de Flora- en faunawet strikter beschermde soortgroepen ontbrak geschikt leefgebied. Als landbiotoop voor amfibieën hebben de toekomstige bouwblokken weinig tot niets te bieden. De verwijdering van enkele struiken heeft geen effect op eventueel aanwezige individuen. Effecten op overige soortgroepen worden ook niet verwacht.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Binnen de toekomstige bouwblokken of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, zijn de volgende potentiële strikter beschermde natuurwaarden aangetroffen:

- » Aannemelijke kans op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen aanbouw en de te behouden bebouwing;
- » Kans op de aanwezigheid van algemene broedende vogels (niet jaarrond beschermd);
- » Potenties voor de huismus (jaarrond beschermd) in de te slopen bebouwing.

Aanbevelingen

Nader onderzoek

Vleermuizen

Aanbevolen wordt nader onderzoek uit te voeren naar vleermuizen met een bat detector conform het vleermuizenprotocol versie 2013 (GaN, maart 2013) naar de volgende functies: kraamverblijf, zomerverblijf, paarverblijf en winterverblijf. Dit onderzoek dient te bestaan uit twee bezoeken in de periode midden augustus - 1 oktober en twee bezoeken in de periode midden mei - midden juli. Allen met een minimale tussenpoos van 20 tot 30 dagen. De bezoeken in het voorjaar worden, doordat mogelijk laatvlieger aanwezig is, in de avond uitgevoerd. Voor het aantonen van zomerverblijven is tevens een ochtendbezoek voor alle soorten noodzakelijk. Voor dit doel wordt in het voorjaar ook een nachtbezoek bestaande uit een avondbezoek en daarop volgende ochtend uitgevoerd. Functies kunnen op deze wijze afdoende worden aangetoond.

Buro Maerlant voert vanaf september 2014 onderzoek naar vleermuizen uit conform bovenstaand advies. In 3.2 wordt kort ingegaan op het eerste veldbezoek dat is uitgevoerd. Op basis van het nader onderzoek kunnen afdoende maatregelen getroffen worden om negatieve effecten te voorkomen.

Huisumus

Aanbevolen wordt nader onderzoek uit te voeren naar de huismus conform de soortenstandaard huismus. Dit onderzoek dient te bestaan uit minimaal twee bezoeken in de periode 1 april - 15 mei.

Buro Maerlant heeft van de initiatiefnemer opdracht gekregen dit nader onderzoek uit te voeren in het voorjaar van 2015. Op basis van het nader onderzoek kunnen, indien de huismus aanwezig is, afdoende maatregelen getroffen

worden om negatieve effecten te voorkomen.

Preventieve maatregelen broedvogels en overige soorten

Aanbevolen wordt tijdens de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Derhalve wordt aanbevolen deze werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor de meeste vogels is dit de periode half maart tot augustus. Indien men vroeg in het voorjaar start met de werkzaamheden is het zonder meer mogelijk deze voort te zetten in de broedperiode: vogels zullen de activiteiten accepteren óf elders broeden. Sloop en de kap van bomen dient men bij voorkeur buiten het broedseizoen uit te voeren. Werken binnen deze periode is mogelijk, indien door een deskundige is vastgesteld, dat er geen in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn.

Aanbevolen wordt vegetaties voorafgaande aan de grondwerkzaamheden kort te maaien, zodat eventueel aanwezige Amfibieën de werkvakken uit eigen beweging kunnen verlaten.

Buro Maerlant Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen

T 085 877 86 85

E info@BuroMaerlant.nl **I** www.BuroMaerlant.nl

KvK 18091206

Schijndel Vicaris Aertsweg

Notitie Flora- en faunawet

Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, en J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Diepenbeek, A. van, 1999. Veldgids Diersporen (tweede druk, 2003). KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Meijden, R. van der, 2005. Heukel's flora van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Internet

- » [Google Earth](#)
- » <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>
- » <https://mijn.rvo.nl/home>
- » www.rijksoverheid.nl/ministeries/eleni
- » www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx